

**KUBIZM
W TRZECH FAZACH**

**TADEUSZ
BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii sztuki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Katarzyna Jasińska
Recenzja merytoryczna – Katarzyna Porczak
prof. Radosław Cezary Gwizdon
Urszula Borowska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Kubizm w trzech fazach

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

Klasy I–IV (w zależności od organizacji szkoły)/45 minut

Cele Uczeń:

- podaje znaczenie słowa kubizm;
- wyznacza ramy czasowe kubizmu;
- potrafi wskazać trzy fazy i określić czas ich trwania;
- dokonuje interpretacji i analizy obrazów powstałych w kolejnych fazach kubizmu;
- wyjaśnia pojęcie kolaż;
- identyfikuje dzieła kubistów.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- praca w grupach;
- analiza;
- rozmowa kierowana.

Środki dydaktyczne:

- telefony komórkowe;
- łącze internetowe;
- komputer, rzutnik, ekran/tablica interaktywna;
- kserokopie *Narodziny Kubizmu* [w:] Mieczysław Porębski, *Kubizm. Wprowadzenie do sztuki XX wieku*, PWN, Warszawa 1968, s. 31–35.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna:

1. Przypomnienie przez uczniów wczesnej twórczości Picassa.
2. Zaprezentowanie uczniom „Portretu Gertrudy Stein” – wskazanie przez nauczyciela okoliczności powstania dzieła, rozmowa ukierunkowana na temat cech dzieła.

Część właściwa:

1. Przedstawienie genezy kubizmu i faz rozwojowych. Informacja na temat Geoga Braque’a. Zapoznanie uczniów z tekstem Mieczysława Porębskiego. Wprowadzenie terminu kolaż (przypomnienie z poprzedniego etapu edukacyjnego).
2. Podział klasy na 3 grupy i przydzielenie dzieł do opisu:
 - Grupa 1 – Faza prekubistyczna: Pablo Picasso, „Panny z Awinionu”, „Autoportret” z 1907 r.; Georges Braque, „Martwa natura z instrumentami muzycznymi”;
 - Grupa 2 – Faza analityczna: Pablo Picasso, „Dziewczyna z mandoliną”, „Portret Kahnweilera”, „Portret Ambroise’a Vollarda”; Georges Braque, „Mężczyzna z gitarą”;

Grupa 3 – Pablo Picasso, „Gitara”; Georges Braque, „Kompozycja z asem treflowym”; Juan Gris, „Markiza”.

3. Prezentacja obrazów przez grupy – omówienie cech każdej z faz.

Część podsumowująca:

Przypomnienie faz kubizmu, obrazów z nimi powiązanych i cech malarstwa kubistów.

Praca domowa:

Dokonaj wnikliwej analizy dzieła kubistycznego pochodzącego z fazy analitycznej.

Praca alternatywna: wykonaj pracę malarską lub w grafice komputerowej inspirowaną kubizmem analitycznym. Zastosuj charakterystyczne dla tej fazy kubizmu rozbicie form i kolorystykę.

Komentarz metodyczny

Lekcja została oparta o zastosowanie metod aktywizujących, angażujących uczniów do pracy w grupie, do korzystania z zasobów internetowych oraz tradycyjnych źródeł informacji. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy; wykorzystać mocne strony ucznia, budować atmosferę pracy sprzyjającą wyzwaniu pozytywnych emocji i zdobywaniu doświadczeń; dostosować materiały i narzędzia do warunków oraz możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę lub udostępnić wersję elektroniczną do odczytania na urządzeniach mobilnych mających funkcję powiększania; dostosować wymagania edukacyjne, stopień trudności zadań do możliwości ucznia, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu, udzielając wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską; stosować ocenianie kształtujące i wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy, w jaki sposób może uzupełnić braki oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności; umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu, angażując w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych, np. interaktywnych pomocy na temat faz kubizmu. Podczas lekcji kształcone są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (omówienie dzieł kubistów), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca grupowa); w zakresie przedsiębiorczości (kształtowanie umiejętności komunikacyjnych); umiejętności matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (obecność i rola natury w niektórych obrazach kubistów).